

Гюлле салыу

Жигит аскерчилени эсгерирге халкъ кѣп жыйылған эди

Уллу Хорламын 79-жыллыгын белгилеу жумушала Нальчикде «Емюрлюк отъ эсгертимени къатында митинг бла очылгандыла. Алайгъа Уллу Ата журт урушда гитлерчилеге къажуа сармешде мамырлыкны къоруулаған жигит аскерчилени бла офицерлени эсгерирге, алага хурмет этерге халкъ кѣп жыйылған эди.

Жамауат бла бирге эсгерир жумушалагъа КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков, Парламентни спикери Татьяна Егорова, Федерал инспектор Дмитрий Васильченко, Правительство Председатели Мусукланы Алий, министрле, депутатла, кюч эм право низамны сакълау органланы къуллукчулары, СВО-ну ветеранлары, аскер-патриот эм жамауат биригиули келе-чилери да къатышхандыла. Уллу Хорлам кючк жигитларын берген аскерчилени бир минут шумсуз туруп эсгертенде сора, мемориалгъа голле салгандыла. Сыйлы байрамгъа аталған къуанчал Нальчикде эмда республиканы битеу районларында да бардырылгандыла.

Концерт

Жюреклену жарытхан Уллу Хорламын жырлары эшитилгендиле

КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков Уллу Ата журт урушда Хорламын 79-жыллыгына жораланган байрам концерте къатышханды. Республикада атлары айтылган артистле айтып белгили жырла Нальчикде Музыка театры сахнасында эшитилгендиле.

Жыйылганлага айланып, Казбек Коков белай чертенди: «Экинчи дуня уруш эм къанлы, эм огурсуз, кѣп миллионла бла адам бломлеге келтирген къазуат болганды. Елюмлене асламысы бизни къыралда болгандыла, ол хар койге, хар койерге жеткен къыйынлык эди. Хорлам ючюн теленген уллу багыны биз бир заманда да унутурукъ тойлоубуз, жашуларын уруш сыйыргъан хар инсанни эсгергенлей турлукъбуз. Эмда, сѣзюкс, азатлык ючюн сармешген аскерчилеге эм биик хурметни уа Уллу Ата журт уруш юсюнден тарых кертиликни бузаргъа, хорлагъан телюню жигитликери бла адам къорачларын сармеш этерге, бизге ушакъаган къыйматланы бизге синдирирге къорешленге къажуа тулуубуз кергюзторюкю.

Жыйылгандыла, Къабарты-Малкъарны эм ашы уланлары, бирок миллетлини келечилери бла бир сатырлада энци аскер операцияда миллетчиликни жангы къоркыууна арсарсыз къажуа сюелипилде, жашла кесерини аскер борчларын багъарлача толтурудыла. Ала къоркыуусулукъ, жашынакъ-сызлыкъ эмда Россияни тийшили тамлагы юню ючюн сармешедиле, бирде жашуларын да аямагъанлай. Биз жан берген жигит жерлершерибизни хурметлерине баш ийиб, Аллай упанланы бердюрген ата-аналагъа хурмет этебиз. Аскерчилерибизни къатылкъаларына эмда биоломлекликлерине да ийанбабыз. Аланы Хорлам бла сакълаубуз, алгын 1945-чиде бизни апталарыбызны сакълауагъачы!»

Алайда Музыка театры аллында 400-жыллыкны майданында «Ол демонгли жылланы аллында баш иебиз!» деген театр халлы кѣргюзтор, дагында КЪМР-ни суратчылары, сабилени ишлерини эмда фотодокументальны материалланы кѣрмючери къурагъандыла.

Чыгармачылык къуауула, билим беруу организацияланы окъуучулары, Нальчикни маданият мамкелерини келечилери, урушу бла урунуу ветеранлары къатышп

байрам концерт программала Къырал концерт залы аллында. Келишулюкю майданында, «Къола таласында», шахар бахчада, ачыкъ шахар майданда къура-

Кенгеш

Сѣлешюню ѳезеги – транспорт бѣлюмню шѣндюзю излемлеге келишдириу

Къабарты-Малкъарда транспорт бѣлюмни 2030 жылгъа кадери айнытугъа жораланган стратегияли сессия бардырылганды. Ала республиканы Правительствоосуну Председатели Мусукланы Алий, аны орунбасарлары Мурад Куликов, Марат Хубиев, Залим Каширков, министрле эмда ведомстволаны башчылары къатышхандыла.

Транспорт бѣлюмю магъанасы уллу болгъанына сѣз да жокъду. Адамланы эмда жоклене ташуу ну ол жалчытады, конкуренцияны кючлендиреди, жашуа болумну игилендиреди, экономика ѳсерача этеди. Мусукланы Алий айтханга кѳре, акыр беш жылны ичинде республикада бир минг километр чакълы жолла жангырылгандыла эмда къадар кѳпор тап халгъа келтирилгенди.

«Къоркыуусуз эм тынгылы жолла – миллет проект башланган кезиде Къабарты-Малкъарда жолланы жаланда экиден бири эдиле тап халда. Быйыл а ол кѳрмюдо 75 проценте жетерге керекди. Дагында бѣлюмю «цифрагъа» кѳчюрюрге, адамланы ташууда къоркыуусулукъны кючлендире, жоллада аварияланы эмда алада игилени саны аз болурча этерге керекди.

Эсимдеди, бир он жыл чакълы мында алгъа, мен жоллада жорюуде къоркыуусулукъны жалчытуу жангы бла правительстволу комиссиягъа таматалыкъ этген кезюиде, бизде жоллада бир жылгъа эки жүз чакълы адам ѳле эди. Быйтыр а ол кѳрмюдо токъсан болганды. Жау, ол да кѳпю, алай этиген мадрала хайырлы болгъанларын кѳргюзгендиле. Биз а, кеси жангыбыздан, беллай шартла чырта болмазча этерге къореширге керекбиз, - дегенди ол.

Биз бла 2030 жылгъа таматалыкъ борчланы республиканы транспорт эмда жол минок министри Аслан Дышков тура этгенди. «Экономиканы айнытуда туризм баш жерледен бирин алады. Аны юсюнден Владимир Путин да айттып, ол жангы бла транспорт инфраструктураны магъанасы бек уллу болгъанын чертен эди. Аны себепли сагъынылган кезюге салынган борчлагъа ма бизге киредиле: «Нальчик» аэропорт комплексни реконструкциясы, темир жол вок-

залны шахардан тышына чыгарыуу, Нальчикни тѳгерети бла барлыкъ жол ишлеу, тау тийереледе «Кавказка тропла» битеуроссий проектини чеклеринде къурагъан маршрутну айнытуу, интеллект транспорт системаланы синдириу, Баш магъана къоркыуусуз, тап, тынгылы транспорт инфраструктура къурауа бериликди, - дегенди, ол.

Аэропортну юсюнден айтханда, министр билдиргениче, ол таплыкны эмда къоркыуусулукну излемлерине келишмемени ючюн аны жангыртмай амал жокъду. Нек дегенде быйтыр республикагъа тышындан 1,5 миллион турист келген эсе, сагъынылган 2030 жылгъа алааны саны 2,5 миллионга жетеркиди. Ол себепден аэропорт комплексни хар несин да тынгылы, эркин, къоркыуусуз этерге керекди. «Быллай объектлени жангыртуу жангы бла къырал программа барды да, биз анга къатыштыртыа умтулубуз. Сыйлы Россияде 75 аэропортну тап этерча, эм азындан, 250 миллиард сом бѣлюрге дейдиле. «Нальчик» комплекске мадр этерге уа 6,1 миллиард керек боллукъду», - деп билдиргенди Дышков.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Кѳргюзтюу

«Жангы Правительство битеу ызлада жетишилми ишлену андан ары бардырылгъына толму ийнанам»

Къырал Дума Михаил Мишустинни Россия Федерацияны Правительствоосуну Председателини къуллугуна къабыл кѳргенди. Аны кандидатурасы жангы бла кѳргюзтюлюню Россияни Президенти Владимир Путинден Къырал Думагъа алгъадан, байрам кюнде, 10 майда, келгенди.

КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков аны къуллукъгъа тохташуу бла байламлы белай дегенди: «Михаил Владимировични башчылыгында Правительствога озган жыллада бек къыйын аслам борчланы толтуруугъа, жууалы, битеу Россияге, регионлагъа эмда хар инсанга магъаналы оюнулары этерге, башка-башка бѣлюмде демонгли проектлени бардырыгъа тошгенди. Жангы Правительство битеу ызлада жетишилми ишлену андан ары бардырылгъына, Президентни Владимир Владимирович Путин салгъан Россияни айнытуу жангы бла миллет борчланы толтурууларын жалчытыртына толму ийнанам».

Казбек Коков Михаил Мишустинни къуллукъгъа салыннганы бла алгъышлагъанды, Ата журтубузну эм аны инсанларыны игиликлерине деп бардырган жууалы ииде мындан арысында да жетишилме тежгенди.

Алгышпаш

«Ол тарых магъаналы сайлау болгъанды»

КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков Россияни Президенти Владимир Путинни ызындан Донбассда жашагъанлы Доцец эмда Луганск халкъ республикала къурагъаны 10 жыл толганы бла алгъышлагъанды.

«Мындан 10 жыл алгъа ала референдумда кеслери алларына жашуа этюню сайлагъандыла. Ол тарых магъаналы сайлау болганды эмда халкыны аны тилде ѳсѳюрге, маданиятын айнытыртыа, къыскасы, кѳпор заман ючюн кеси жууалы болургъа эркинликни къорууларгъа таукелендиргенди.

Президентибизни алгышпаш сѳзлерине къошуламы, Къабарты-Малкъарны халкыны атындан, кесим энци да коллегаларымы – Луганск Халкъ Республикасы Башчысы Леонид Пасечникни, Доцец Халкъ Республикасы Башчысы Денис Пушилинни, къарындаж регионлада жашагъанлары барысын да жорегимден къызыу алгышлаймай, кыйын саулыкъ, тохтаусуз айнуу эмда бизни барыбызгъа да бир болгъан Хорламын не къадар терек келирин тежмей! Юбилей бла!», - деп айтылады Казбек Кокову алгышпаш сезюнде.

Жазыпыу-2024

«Замангъа» жаздырмай бир заманда да къоймаймы. Не десек да, ол миллетни жангыс газетиди. Мен билгенликден, арт заманлада республикада чакъгъан башка газетледен эсе аны тиражы аспамды. Ала бек къуандырады, ѳктемлендиреди.

Газетини окъуй, республикадан, башка жерледен да кѳп хабар билесе. Аны себепли В.Коков атлы аграр университетде окъугъан жаш адамлагъа да эсгертебиз миллет тилде чакъгъан газетлеге тутуучулукту этерге кереклини. Кѳл жаш адамла чыраы болуп аладыла «Заман». Биз ишлеген, окъугъан университетни юсюнден билдиреу басмалангъанларын да бѣлюге, аны ючюн ыргызыбыз. Газетини беттеринде жаш тѳлеге бютон аслам эсе бурурун да сюебиз.

Дагында айттыргъым, «Заманда» ишлеген журналистлени бир къуурум бек иги таныйма. Аны себепли алгъа, башка журналистлеге да ишлеринде жетишилме, саулыкъ-зенилик да тежмей. Мындан ары да газетибизни юкю сайын къолубузгъа алып, сюйюп окурча болсун.

ЖАБОЛПАНЫ Амина, профессор, В.Коков атлы КЪМР-дА да кафедраны таматасы, техника имулану доктору.

БИЗИНИ ИНДЕКСИБИЗ – П5893

Къадар
Ыразлыкны бир сейир шарты
2 бет

Оюм
Юирениуле Запада оноучуланы «къызгъан башларын» сууутургъа деп къураладыла
2 бет

Тюзюкюню тохташырыу
Саугъасы 75 жылдан сора табылганды
3 бет

Абаданла
Уста къолла бош турмайдыла
3 бет

ЕГР-2024
Сынаулары торлюлерни басмалангандыла
4 бет

Тюбешүү

Жылы эмда келлендирген сөзлө

КМР-ни Башчысы Казбек Коков эңчи аскер операция ветеранлары Заур Атласкиров, Роман Коваленко, Герман Шевчук эмда Чеченаны Эльдар бля тобашты.

Региону оңучусу бе алга жашагы, аяны бөтөриңден а СВО-га кытышкан битеу жерешперибизге Ага журтка кертичилери, жигитилери оңон да жокор ырызалыгы билдиргенди.

Байрам

Чаришле арчу халда озгандыла

КМР-ни Башчысы Казбек Коков Нальчик илде Улуу Хорламга жораланы кыралган ат спорт байрамга кытышанды. Бийк кымыланы сынамлары программасында 9 чариш болгонда – Хорламы, Аскер Махтатукуну

шахари Нальчико, Россияни жигитлерини эмда 115-чи атыл дивизионы, СВО-ну жигитлерин, Улуу Ата журт урушу кезионде Шимал флоту командуюнчы Арсени Глохкову, Совет Союзну Жигиттери генерал Миклоид Юхоевни бля гвардия

КМР-ни Эл мюлк министрствы болгандыла. Сынам-лагы Россияни башка-башка регионлардан атланы жайы бля жорешгенде кыошлгандыла.

Казбек Коков хурметли кыонакылагы Кябарты-Малкырга келгенлери, Чарышле бардырында болушуклары эмда Нальчик

кезуиледе кыаручулагы деп уруш жылланы жырлары эшитилгенде, миллет төсөүте, ат оюна кыралгандыла. Жыйылгычлары керти сууга уа Россияни сыйлы артисти Александр Маршални ол кеси айхан жырлары болгондыла. Республиканы таматасыны оңуу бля жырчыга «Кябарты-Малкыр

ипподрому алгынын махтитуну жентиртуу жаны бля проекти бардырыга себелки этгенлери оңон ырызалыгы билдиргенди. Региону оңучусу республиканы аскерчилери – эңчи аскер операцияга кытышкан бля жолукчанды эмда ушак этгенди. Чаришле араларында

Республиканы сыйлы артисти деген ат берилдикте. Байрамны ахырында Казбек Коков алчылагы Чаришле баш белгисин – «Хорламы саугасын» – тутурганды.

Эсде тутуу

Улуу Ата журт уруша Хорламы 79-жылгыны оюнонда КМР-ни Галаматенини башчысы Татьяна Егорова фронтлда жан берген аскерчилени бля одишерлени хурметин

ууга юлошолорин кыошанлары оңон эңчи ысас этгенди. Ушакны кезионде сөз эңчи аскер операцияга кытышкан лагы, аны ветеранларына, аяны ююорлерине да болушук этиону игиленидиону оюсонден да баргыанды. Ол санды

көргенди. Ол «Затишь» кыабрылда Ага журтну кыоруулачылары эсертисине топле салгында. Заманга чыгарычу органы башчысы атысы Борис Семёнович Егорову фронтлда жан берген аскерчилени бля одишерлени хурметин көргенди. Ол «Затишь» кыабрылда Ага журтну кыоруулачылары эсертисине топле салгында. Заманга чыгарычу органы башчысы атысы Борис Семёнович Егорову фронтлда жан берген аскерчилени бля одишерлени хурметин көргенди.

Кыуанч

Гитчеле, уллула да биригиз

Хорламы оңон белгилеуге чыгармачылыгы бля жорешген сабылде да тири кытышандыла. Алтай концерт программасы Нальчико Сабий эңчи жаш тлю чыгармачылыкны шар асарын сохталары да көргөзгөнди. Кыошак билим бериу жаны бля педагог Кючмезланы Фатима бляйи ишле жаш тлю кесини Ата журтну тарыхын билир ючюн этилгенлери чертгенди.

Нальчикте 115-чи атыл дивизионга аркалган эсертисини кыатында жарык байрам концерт бдюрюлгенди. Тюрлю-тюрлю жырла, миллет төсөүте да алайга келгенлени келлерин бдюрюлгенди. Байрам концертин бардырган Елена Аулова, битеу жыйылгычланы Хорламы оңоу бля

Фронтлда жан бергенлени хурметин көргенди

ровну кыабрында да болганды. Ол Кавказы кыоруулачы сөрмешле, Новороссиконы, Украинаны, Восток Европаны кыорууларын душмандан эркин этиу кызауаталдыга кытышанды.

«1943 жылда 10-12 сентябрьде Новороссиконы тийресиңде гитлерчеле кыажу сөрмешледе гвардиялы лейтенант Борис Семёнович Егоров батыр командир болганын көргөзгөнди. Душманы кыоруулачыны чачдыры сөрмешини кезионде аскерчилени кесини юлгосно бля өхтеменинде, автимадгата, 30 фашистин бдюрюлгенди. Кбргөзгөн батырлыгы эм жигитлиги ючюн ол «Кишлиги ючюн» май-далга тийиши көргөнди», - деп жазылды аны саугалау документе.

Сөрмешледе алган жараларына токтотылды батыры. Борис Егоров Кюбанды 317-чи мардуу дивизияга тошеди. Ол дивизионы 571-чи мардуу Ужгород атыл полкуну 2-чи пулемет ротасыны авоздону командири болганды. Борис Семёнович Ага журт урушун орденини 2-чи даражыла Мед Кызы Жулдууну ордени бля экишер көрө саугаланганды, тюрлю-тюрлю маидалла бля белгиленигенди.

Кремльни келечиси Дмитрий Песковун бля жарамга аныны оюсонден бир нечча көрө эсертгенди. «Болсча, бу жол аянгелыга керекдиле, хал андан да осалга көтө, Россия кесини Басынчакплатмалыгы эңчи. Болсча, кыоруулачыларга аныны оюсонден бир нечча аманла да этилликдиле. Тюзон айтханда, ала НАТО-ну солдатларын россияли аскерчиле бля уруш этерге хазырлай туралды. Быллай кыабра болум бир заманда да болманын, ол себеден аңа кыажу аңи амалда да аны ючюн этиледиле», - дегенди Песков.

Бу кыйгылы иш бля байламлы РФ-ни МИД-и Пондониң болушукунда кыаты эсертти этгенди. Анда айтылганга көрө, Великобритания Украинанга берген узакгыга учкан ракетала Россияге жетселе, Москва Бириккен Королөв

Кыдар

Ырызактыкны бир сейир шарты

Улуу Ата журт уруш башланганда, битеу деп улуу кыраблыгыны халкларыны кызылары бля жашлары аны кыорууларга сюелгенди. «Ата журт» деген аңгылам бютюнда терен магына алганды ол кезиуде. Тугуян жерибиз аны бля тенгештиргенде, аны от жазганы, кыарындашыны, эгенини, ахлуларыны кыорууларга аны кыорууларга кыаст этгенди. Хар ким да аңгылай эди, хар бир адамны, аны жашаганы жерини да кыдарлары Ата журтубузу кыдары бля байламлы болганын.

Бир жол немисли душманла аяны чыкк жерде тегереклендинден алгандыла. Полквалыдаң а адам кыораныч болуп чыгар ючюн, аппамы пулемет ротасы бир жанында токтотганды. Немислини эсперин кесилерине бдюрюлөп, адамлагы ол бугуыдан чыгар оңт берирча. Душман аскерчиле жуукк келе башлаганыла, ала пулеметлер от ача эдиле. Ол буржукну рота жигитча токтотурганды. Жаланды кени атам кыалганды суу ол бөлүмдөн. Габоланы Тебо да алайда жигитча жоолганды. Аны пулемет кыалай тохтамай атканын, кыалай бир душманын жыйкыганын көрүп турганыла арды сейир этени атам кыалганды батырлыкларына. Бир да көп адам кыырылган эди эки жанындам.

Кыасымланы Аминат

Кекиланы Айна жырлайды.

Ахыры

Аллы 1-чи беттеди.

Адамланы ташуну токтан процентиң жаматуу улуула жалчытадыла. Министр бу өлөмгө да эс бурганда: «Ол белгиленичи. 2030 жылга дер кыралыны бар субъектлерине 40 миң жангы автобус, троллейбус, трамвай эмда электробус берилдикте. Бюджеттен аңа 150 миллиард сом өблөнюккө эс бурганда, бир жеткенде аңа бөлүп, жук сайын эм азындаң аллай ол автобус сатып алырга керектеди. Бу жумушка жою миллион сом иленириңди», - дегенди министр.

«Кыбары-Малкырада жолапаны 100 километрге километрге жетеди. Ол санда 700 километр чаклы кесиги Россия Федерациянын мурдопу жолларыны санына киреди. Аслан Дышеков билдиргенге көрө, 2030 жылга аңа бөлүп, жук сайын эм азындаң аллай ол автобус сатып алырга керектеди. Бу жумушка жою миллион сом иленириңди», - дегенди министр.

«Кыбары-Малкырада жолапаны 100 километрге километрге жетеди. Ол санда 700 километр чаклы кесиги Россия Федерациянын мурдопу жолларыны санына киреди. Аслан Дышеков билдиргенге көрө, 2030 жылга аңа бөлүп, жук сайын эм азындаң аллай ол автобус сатып алырга керектеди. Бу жумушка жою миллион сом иленириңди», - дегенди министр.

Оюм

Юйрениле Запада оңочуланы «Кызыгын башлары» сууутурга деп кыралдыла

Көп болмай Великобританияны тыш кыралла бля ишлери жаны бля министри Дэвид Камерон Украина биз берген ракетала бля Россияни шархарларына чабуулулду этерге болукуду деп билдиргенди. Андан сора Францияны президенти Эммануэл Макрон Украинанга жанында аскерчилени иерге кыажу эте тургаларын айтканды, алгын ары келгенлени бир кызууну россияли аскерчиле ол дунига ашыргаларына кыармай. Дагыда Американы сенатыны бир келечиси аяны солдатлары да Украинадан узакда орналы тюрлюлде, керек болса, Россияге кыажу сюелидикдиле, дегенди.

Бу жууасылыкты билдириле бля байламлы Россияни Саууланган кючлери аны кыаты тарыхында биринчи керте тактикалы атом суучу кючлерин сынарга жораланган юйрениуени башлаганын тура этгенди. Ала Юг аскер округну аскер хвау кючлеринде, аскер-тенгиз флотта эм ракетна комплекске орналыган аскер бөлүмдеде бардырылыктыдыла. Кырал Башчысы Владимир Путин ол юйрениуле толусунай Белоруссия да да кыошулганга аны президенти Александр Лукашенко каттында сюелип турганылай айтханды. Ол Москвага Улуу Хорламы белгилеуоне келген эди.

Кремльни келечиси Дмитрий Песковун бля жарамга аныны оюсонден бир нечча көрө эсертгенди. «Болсча, бу жол аянгелыга керекдиле, хал андан да осалга көтө, Россия кесини Басынчакплатмалыгы эңчи. Болсча, кыоруулачыларга аныны оюсонден бир нечча аманла да этилликдиле. Тюзон айтханда, ала НАТО-ну солдатларын россияли аскерчиле бля уруш этерге хазырлай туралды. Быллай кыабра болум бир заманда да болманын, ол себеден аңа кыажу аңи амалда да аны ючюн этиледиле», - дегенди Песков.

Бу кыйгылы иш бля байламлы РФ-ни МИД-и Пондониң болушукунда кыаты эсертти этгенди. Анда айтылганга көрө, Великобритания Украинанга берген узакгыга учкан ракетала Россияге жетселе, Москва Бириккен Королөв

тешыду Украинада эм андан тышанда орналган аскер объекттерине сауга тартар аскерчилени болганын ачык билдиргенди. МИД-ни пресс-служба билдиргенге көрө, бу соруу бля байламлы пропанда иш бир кюнде да тохтамаганды Украинада. Эңди ачык болган шартлагы көрө, ол жаны бля запад кыралланы лабораториялары окуна ишленгенди. Бюгон да ала ол кир иштеринден арха турмайдыла, украинчалыны орусулгага, саулай Россияни халкына, кыажу юсюору ишлери бютюн кыаты бардырганылай туралды.

«Эңди Россия да кючлю болушукунда иш жаны бля кюнде да тохтамаганды Украинада. Эңди ачык болган шартлагы көрө, ол жаны бля запад кыралланы лабораториялары окуна ишленгенди. Бюгон да ала ол кир иштеринден арха турмайдыла, украинчалыны орусулгага, саулай Россияни халкына, кыажу юсюору ишлери бютюн кыаты бардырганылай туралды.

«Эңди Россия да кючлю болушукунда иш жаны бля кюнде да тохтамаганды Украинада. Эңди ачык болган шартлагы көрө, ол жаны бля запад кыралланы лабораториялары окуна ишленгенди. Бюгон да ала ол кир иштеринден арха турмайдыла, украинчалыны орусулгага, саулай Россияни халкына, кыажу юсюору ишлери бютюн кыаты бардырганылай туралды.

«Эңди Россия да кючлю болушукунда иш жаны бля кюнде да тохтамаганды Украинада. Эңди ачык болган шартлагы көрө, ол жаны бля запад кыралланы лабораториялары окуна ишленгенди. Бюгон да ала ол кир иштеринден арха турмайдыла, украинчалыны орусулгага, саулай Россияни халкына, кыажу юсюору ишлери бютюн кыаты бардырганылай туралды.

«Эңди Россия да кючлю болушукунда иш жаны бля кюнде да тохтамаганды Украинада. Эңди ачык болган шартлагы көрө, ол жаны бля запад кыралланы лабораториялары окуна ишленгенди. Бюгон да ала ол кир иштеринден арха турмайдыла, украинчалыны орусулгага, саулай Россияни халкына, кыажу юсюору ишлери бютюн кыаты бардырганылай туралды.

«Эңди Россия да кючлю болушукунда иш жаны бля кюнде да тохтамаганды Украинада. Эңди ачык болган шартлагы көрө, ол жаны бля запад кыралланы лабораториялары окуна ишленгенди. Бюгон да ала ол кир иштеринден арха турмайдыла, украинчалыны орусулгага, саулай Россияни халкына, кыажу юсюору ишлери бютюн кыаты бардырганылай туралды.

«Эңди Россия да кючлю болушукунда иш жаны бля кюнде да тохтамаганды Украинада. Эңди ачык болган шартлагы көрө, ол жаны бля запад кыралланы лабораториялары окуна ишленгенди. Бюгон да ала ол кир иштеринден арха турмайдыла, украинчалыны орусулгага, саулай Россияни халкына, кыажу юсюору ишлери бютюн кыаты бардырганылай туралды.

«Эңди Россия да кючлю болушукунда иш жаны бля кюнде да тохтамаганды Украинада. Эңди ачык болган шартлагы көрө, ол жаны бля запад кыралланы лабораториялары окуна ишленгенди. Бюгон да ала ол кир иштеринден арха турмайдыла, украинчалыны орусулгага, саулай Россияни халкына, кыажу юсюору ишлери бютюн кыаты бардырганылай туралды.

«Эңди Россия да кючлю болушукунда иш жаны бля кюнде да тохтамаганды Украинада. Эңди ачык болган шартлагы көрө, ол жаны бля запад кыралланы лабораториялары окуна ишленгенди. Бюгон да ала ол кир иштеринден арха турмайдыла, украинчалыны орусулгага, саулай Россияни халкына, кыажу юсюору ишлери бютюн кыаты бардырганылай туралды.

«Эңди Россия да кючлю болушукунда иш жаны бля кюнде да тохтамаганды Украинада. Эңди ачык болган шартлагы көрө, ол жаны бля запад кыралланы лабораториялары окуна ишленгенди. Бюгон да ала ол кир иштеринден арха турмайдыла, украинчалыны орусулгага, саулай Россияни халкына, кыажу юсюору ишлери бютюн кыаты бардырганылай туралды.

КОНАНКОЛЫНЫ Хасан, баш редактор.

Селешуңу езеги – транспорт бөлүмю шөңдүзгө излемлеге келишдириу

большацала дегенча алтын соңица объектке лпейтен объектке берилди. Дагыда жер-жерли жолланы тал халда тутарча муниципалдык жерлесе себелки этип турурга тийишиди; алгагы жыл сайын 1,5 миллиард чаклы сом бөлөмдөн. Алай аны бир нечча көрө көбөйтмө болушук тюрлюлде, болуму ичи жаныны тынгылы торлендирча», - деп чертгенди ол.

Жамауат кыоркыуузусулуну тийиши халда туруга да эс бурмай болушук тюрлюлде. Ол муунда «Кыоркыуузусулуну» апарат-программа комплексини онгарын андан ары айна-тарыга керектеди. Аңа көрө уа адамла жыйылган жерде видеокамералары санын көбөйтө барырга тийишиди. Жамауат уюлаганы да «Яндекс транспорт» системага кыошкыра умут барды. Адамлагы аны бир аныи – ала аяныи жюрюнгөну оюсонден информация автобуса тохтачу жерде чыккыаннай турулду. Аслан Дышеков билдиргенге, бу жаны бля ол иш барды: «Кыоркыуузусулуну» мурдопунда интелити транспорт системала кыоруу уюлаганы болуп тал, жол сөтөгө да кыарматыны болура этерге жыйырмады.

Темир-жол транспорт системала да 2030 жылга дер эти ки келди. «Эм ул кыруу» Нальчикте боулазны тышына чыгарыдуу. Шахарны ичи бля барган темир жол баша уюлаганы, саулай экологияга да иги тюрлюлде. Аны хатасында

тыггытыча, отлук эмда башка кыоркыуу жюкпе ташыган вагоналдан кыоркыуу да чыгыды. Республиканы Башчысына эмда Правительствоосуна бу оңучуга себелки этгиз, ишин эмине жаздырык болушуга деп тилигим барды. Ол этилсе, темир жолу орунун жыйрма километр чаклы автомашина жолла ишениричеле, транспорт болум да ийрек болушук», - дегенди Аслан Дышеков.

Министр тура этген стратегиялы борча топсала, республиканы экономикасында ичи жаныны көп торленуле болушукдула. Ала социал, маданият, экология жаны бля ичи хайыр келтиридикле, адамланы иш бля жалчы тырга, термик анытырга бля себелки этердикле, дегенди көнгөшө. Турizm дегенде, сагынышкан кезиуге аяны саны 2,5 миллионго жетсе, республикада бизнесини кыошкылагы ити да өскериди, аны хайрындаң да республиканы бюджетине эм азындаң оң көрөгө көп ача тошердик. «Ол себеден жолланы ишлеу эма туризмин аныштуу – республиканы экономикасына башчылык кыошкылагы жерни аладыла. Аа жаны ишчи жерле кыурайдыла, адамланы кыошкылагырын игиленидиреле, көбөрөк налог келтиреледи, кыурулуш, транспорт жумушала бля жаныны бля шагындаңы эми миллиондо онгардырыла» - дегенди Аслан Дышеков ахырында.

«Эңди Россия да кючлю болушукунда иш жаны бля кюнде да тохтамаганды Украинада. Эңди ачык болган шартлагы көрө, ол жаны бля запад кыралланы лабораториялары окуна ишленгенди. Бюгон да ала ол кир иштеринден арха турмайдыла, украинчалыны орусулгага, саулай Россияни халкына, кыажу юсюору ишлери бютюн кыаты бардырганылай туралды.

УПЫШАЛНЫ Мурат.

Белгилеу

Озгурлу итиничле

Нальчикин Совет Союзу Жигити Н.Каложный атлы 7-чи номерли школунда Улуу Хорламны 79-жылгыгына аталган кыуанчылы ишле бардырылгандыла. Алагы башка кыонокьяла бла бирге эни буурукла туртурганын «Гром» кыуанчы жашудан заманасы кеткен башчысы Владислав Каширокону жууккарды да келгендила. Аны аты полициячылары кадет кымылаудуна аталганын белгилерчады, ол санда 7-чи школуну кадет классына да.

КыМР-де ич ишле министрни орунбасары Аслан Бажов жыйлашканы Улуу Хорламны кюно бла алгышлаганды. «Биогон биз ол кыаны урушда Хорламны келтирген бурд аппаратыбызны жигитликтерине баш урабыз. Аланы атлары емюрлук болгандыла. Барыбы да бир болуп, Ата журтубузун андан ары айныгында кылдан келгени этерге борлубуз», - дегени ол.

Жыйлыг канча кызауатта жан бергенине бир минут шумсуз туруп эсгергендила. Алгыш сөлөни КыМР-ни Парламентини депутаты Атуланы Аслан, школчу башчысы Заур Харизов да айтаңдыла.

Байрамга келгелге концерт хазырланганды. КыМР-ни эм КыМР-ни халк артисти Текуланы Амур, КыМР-де МВД-ни кырал автономекциясы куулукчулары Алла Моторова, Анна Борисова жыра айтаңдыла, полициячылары кадет классны окуучусу Аделина Балова уа «Май валсы» телсеуи кыргытты.

Ахырында Текуланы Амур бла Атуланы Аслан право нызамны жалгыгында полициячылага этген себелликтери ююн КыМР-де МВД-ни Сыйлы грамотасы бла белгиленгендила.

Байрам жумушалага кыатышканы сауулауны бла эни буурукла туртурганын кезинде хайырлангыч техниканы кермочю бла шагыры белгандыла. Казакстанлы Терк-Малк биригюню келечилери уа кыама бла кыялай хайырлана билгенлери кырготгендила.

Байрам ишлеге жыйлыганы татылуу аскери ка бла сыйлаган төреге бурулганды.

Жокьлау

Атасы, жашы да Ата журтуну кыруулауучу сайлагандыла

Улуу Хорламны байрамны алында РО-ни ОСИН-ни юн КыМР-де Управлениасыны куулукчулары уруну ветераны Хоуяны Магомети жокьлагандыла. Жокькылыгынын белгилеген аксакалы кыонокьялага жарык тобегениди. Хоуяны Магомет урушка биринчи конюнде кытышпай, дуушманга этиси сармашада баттырыклары юлгосюн кырготкенди. Кызауат да жаралы болганды, алай анга да кырамай, Ата журтубузун гитерилегенде уруш ахырына дери кыруулаганды.

Кыонокьялага Магомет жаш Таймураз бла бирге тобегениди. Ол бел жылланы жуулаш тартуу системада ишлегениди. 2005 жылда Нальчик этилген чабуулулукта бандитлеге кыжау атышы бардырганды. Ол да, атасыны ызындан барып, Ата журтуну кыруулауучу сайлаганды.

9 майда уа УФСИН-ни мекямыны арбазында ведомствону ишчи борларын толтурган кезинде жан берген куулукчуларыны эсгерте мисини кытында Улуу Хорламны 79-жылгыгына аталган жумуша бардырылгандыла. Алайда службаны келечилери, ведомствону ветеранлары, сабиле да жыйлыгандыла. Ала эсгертеме гоппа салгандыла. Ата журтубузуну кыруулауучуларын бир минут шумсуз туруп эсгергендила.

Управленианы башчысы Александр Демидов 9 май кеп миллети Россейни бирдикригенин белгилегениди. «Кызауаттан сора жуулаха тартуу системада да ишлегениди Улуу Ата журт урушун ветеранлары. Аланы урушда мазыр жашууда да баттырыкларыны юосондан шартла «Хорламны аскерчилери» китапда жыйлыгандыла. Аны КыМР-де УФСИН-ни ветеранларыны совети басмаланганды», - деп белгилегениди ол.

Хорламны кюно бла жыйлыганы алагышларгагы управлене шеф болушук этген школ-интернаты окуучулары келгендила. Ала Ата журтка сыймекликни, аскерчилени жигитликтерини юсперинден назмула айтаңдыла.

Ыспас эткендиле

Россейни МВД-сыны «Проходненский» районна урула ведомствону башчысы Рустам Бейтуганов Ала журт урушун ветеранларыны жокьлаганды эмда алагы мындан ары сауукта, узак емюр тежегенди.

Улуу Хорламны 79-жылгыгыны чеклеринде юн МБД-сыны «Проходненский» муниципалитете аралы бөлмочю куулукчулары Анна Кузьминичана Ерохиноны, Владимир Федорович Шиняны эм Владимир Тетюшевич Головинни жокьлагандыла. Бөлмочю башчысы полицияны полковнич Рустам Бейтуганов ветеранларыны

байрам бла алгышлаганды, сауукта, ырахматлык, кыонокьялык эм узак эмюр тежегенди, багыттырыкны юлгосюн кырготкенлери айтаңды. Кыонокьяла ветеранлага эде кыаллык саугу угыла бергендила. Таматала уа алагы бурулган эс, кыайгырылуку ююн ырызлыклары айтаңдыла эмда право нызамны саклауда жетишимле тежегендила.

Чыгармачылык эришпуде

Право нызамны кыруулауучу сыфатын ачыккылай

Сабиле ишлеген сурталаны «Полицейский дядя Степа» конкурсу эселпери ачык этилгендила. Битеуросей чыгармачылык эришу жый салнагыа кере юч бөлмочде бардырылганды.

Жаша бла кызыла пластинден, агычандан, кыагытандан право нызамны саклауучу сыфатын ишлегениди, ол толтурганы куулукчыны ачыклагандыла. Аланы арасында жури эм итигени сайлаганды. Алай бла 9-8-жыллары толганын сабилени арасында Нальчикни 34-чо номерли прогимназиясыны окуучусу Атабийланы Даныс айрымы болганды.

9-11-жылкыкыны эмда 12 жылдан 14 жылга дери ачыккылай болмаганына араларын де Нальчикни 7-чи номерли школуну окуучусу Атырзарланы Кампа бла Кышхатуну орта школуну окуучусу Бейзоланы Малик биринчи жерлеге чыккандыла.

Мындан ары аланы ишлери Москвада чыгармачылык эришулени ахыргы бөлмочюнде кырготюлгочкенди.

Байрам

Тийишпи юлюш кыошкандыла

Улуу Хорламны 79-жылгыгынын белгилеуге Кыабаты-Малкыраны Маданият Фонду да хазына кыошканын кыошканды - Жаш кырауучуну театрында анга жоралап улуу концерт кыураганды.

Концерт башларыны алында Фонду таматасы Луоаза Макоева сөлөшп, Хорламны байрамны кыралыбызга не магыанын тутханын айтаңды. «Ол бизге алай бир багытла некти? Улуу Ата журт урушуну кыялыныгынын сынамагынын бир юйор да кыалмаганды. Кыабаты-Малкыраны алтмыш минден аслам жашы бла кызы фронтка кетгенди, отуз юч минден асламы андан кыаймаганды. Бизни республика Ата журтка Совет Союзуну жыйрма алты Жигитин бергенди. Хорламны болдуруга кесини тийишпи юлюшюн кыошканы ююн Нальчик Ата журт урушуну биринчи даражалы орденни бла саугаланганды, анга «Аскер махталуукну шахары» деген сыйлы ат берилгенди. Биогонюкде республикада онбеш ветеран кыалганды. Барыбыны да алагы са болушук, бизни мамырлы жашуабуз ююн деп, ыспас этер онгубуз барды», - дегениди Фондуну таматасы.

Концерт программага 1-чи номерли сабий музыкалы школга жороген кыачыккыла бла жашкыккыла кыатышкандыла. Концерт бир саягаттан аслам заманын барганды. Анга кыарарга келгелге толкун кыарсла бла ырызлыкларынын билдиргендила. Ахырында уа анга кыатышкан хар сабиле саугыла берилгендила.

Жоралау

Хорламга аталган макьамла

Кыабаты-Малкыраны «Патриот» жамауат биргити 9 майда Нальчикде «Единая Россия» политика партияны жамауат штабыны алында майданда «Сабиле Улуу Хорламны юосондн» деген концерт программа кыураганды. Анга республикада атлары айтылганын жырчыларыбыз бла бирге шахарны музыкалы школларында, колледжнде, Искусстволаны Шимал-Кавказ кырал институтунда окугунган жаша бла кызыла да кыатышканды. Ол тийреге жыйлыган жамауат да, алагы кыошулуп, жырлагандыла,

төсөгөндиле, уруш жылланы жыраларына тынгал, заууклык да тапкандыла.

Байрамга «Патриот» биригюню таматасы Сергей Арегольд, аны орунбасары Эфендиланы Фуат, КыМР-ни маданиятыны сыйлы куулукчусу Эльдар Димов, «Аскер кыралында» битеуросей биригюню регион бөлмочюне таматасы Владимир Абанокос да ююшлери кыошкандыла.

Концерттен сора Нальчик шахарны мэри Таймураз Абанов аны кыураганылага анга кыатышканылагы ыспас этгенди. «Кыабаты-Малкыраны Улуу Ата журт урушка кеп жаша кыатышкандыла. Аланы юч кесиги уруш аулак-ла кыалганды. Кеплерины атлары биогон да белгисизди, алай аланы жигитликтери унутулук тийюлдо», - дегени ол.

Профессор Эфендиланы Фуат да «Патриот» биригюню ёсөп келген тёлону Ата журтка сыймекликде вядоруюуге эни магына бергенин, ол жаны бла кеп иш тамамлаганын да айтаңды. «Бу ююнде аны башламчылыгы бла концерт заллада, сабий эмда жаш тёлу аралыда Улуу Хорламны 79-жылгыгына атуул сейрилик тийюшуле, концертте да кыалгындыла. Алай жамауат организацианын келечилери 1941-1945 жыллада Улуу Ата журт урушда Хорлам кыала болдуруганын, аны ююн кыалай бир адам жан бергенин туура этдиле», - дегениди.

Ахырында уа концертте кыатышкан жаш адамла саугалангандыла.

«Ала бла ёхтемленебиз!»

Нальчикде Жабакгы Кыазонка атты 2-чи номерли шахр музыкалы школда «Елюмоско» кедген ат бла акция бардырылганды. Аны курауга шкони башчысы Темполаны Юююно кызы Айшат, Нальчик шахара тишариланы советини таматасы Лидия Дигешева, РО-ни сыйлы артисткасы Таукенланы Галина да тирчи кыатышкандыла. Акцияга музыкалы школда юйренген сабиле, аланы ата-аналары, ынарлары, алпарлары да келгендила. Хар бирини кыошкандыла Ата журт урушка кыатышкан жууккарлары улуу сурталаны бер эдиле. Алай бла, элдинден артык адам, ол сурталаны кетюруп, «Хорламны ююн» деген жырны да айта, Кыабаты орам бла школга дери жау келгендила. Алагы орамда ары бла бери барганына да кыошулгандыла.

Залда уа «1941-1945 жылла. Эюсйбиздедиле! Ёхтемленебиз!» деген ат бла сурат кермоч да кыураганды. Аланы да бу школгагы жорюгөн сабиле кыураганды.

Биле бу ишле ёсөп келген тёлону инсанлык, патриот ниетле юйтерт, жууккарларыны Улуу Ата журт урушуну кезинде этен кишиликлери ююн ёхтемликни кыозгар, биогонюгу жарык жашуулу ююн жанларын-кыанларын аммагын жетишпери атырын эде тутар ююн этиледиле. Сёз ююн, кермочке салынган сурталаны сабиле кеплерины салып ишлегениди, - дегениди Лидия Дигешева.

Ызы бла концерт башланганды. Школунда, студенте уруш жыллы жыралын, Хорламга жораланган назмуланы да айтаңдыла.

Материалланы ТИКАЛАНЫ ФАТИМА, ХОЛАЛАНЫ Марзият хазырагандыла.

Кёппену

Парадха — саулай юйюрлери бла

Улуу Хорламны кюнон кыралыбызны хар жеринде да кеп белгилегендила. Байрамга жаш адамла да тирчи кыатышкандыла.

Шендо кеп жершеле-рибиз узак шахарлада жашайдыла, ишлейдила. Османланы Залим бла аны юйдегиси Темполаны Назифа да кеп жылды Москвадарыла. Хорламны ююнонде ала сабийлери бла бирге, эки тукумуну да эки жигит уланын сурталарын алып, парадада баргандыла. Бу сурат да ол кезинде алынганды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

ЕГЭ-2024

Сынауаны тюрлюлери басмалангандыла

ФИИП кесини сайтында 2024 жылда бериллик бир кырал сынауадан (онбеш окуу дурсен) КИМ-лени ачык тюрлюлерин басмаланганды. Ол тюрлюлери уа ЕГЭ-ни болжап урумуна дери жазганыла хазырланын берилгендила. Хар предметида институтуну сайлау жалаңда бир тюрлюсө бла шагырыленирге болушукта.

Андан сора да, бийыл экзамениде барылагы анда «Хазырланыучу навигатору» деген бөлмоч да барды. Анда уа ЕГЭ-ге кесил алыны хазырланырга эмда тошонорюге юйреткен методиканы эсгертиле басмалангандыла. Алайда КИМ-лени жарашдырганы сынаулагы эни кесил алыны хазырлануу бла байламды акык беруиле, регионланы, кыралланы да бийилени билдириулерин да бардыла.

Материалда ЕГЭ-леде бериллик ишлени жаңгы тюрлюлерини тинтилемеу, аланы таммалау жаңы бла эсгертиулерин бериледила. Андан тышында да, жаңгыга кыурагын ишлени кеслеринын сынап кермочю ююлгелери, аланы жуулагыны эмда алагы магыналы материалда ёнчмелеге тийишпидиле багы кыалай салынгангы да аныгатылады.

Аны бла бирге «Хазырланыучу навигатору» бериллик электорон кыонокьяла да ишчи таммаларга сөз беллик этерикдила. Эксперт дагында хар нени да сабий кесини сёлери бла аныгалагыны жаза да жарыгарын билдиргенди.

Белгилемиче, орус литерарияны видеоконсультачыларына тынгалыгында себеллик этерикдила. Андан сора да, мектепелени

бошаганылагы ЕГЭ-леде берилген ишлени ачык банкы болушук болуруга болушук. Алай бла, сёз ююн, географиядан ЕГЭ-ни КИМ-лени жарашдырган экспертледен бири Андрей Жеребов сынуану кыурамы юосондн айтаңды эмда окуучулары Россейни эмда дунияны картасында табыгат объектлени, регионланы, кыралланы эмда аланы ара шахарлараны, административ араларыны кыалай тохтадырылганынын кёлден бийреге керек болганын бла байламды сооруларын жууан бергенди. Ол аныгалау канча кереклиси кёлден бийреге кереклиси эмда статистикалы таблицала бла бирге бериледила. Ала барысы да ишчи таммаларга сөз беллик этерикдила. Эксперт дагында хар нени да сабий кесини сёлери бла аныгалагыны жаза да жарыгарын билдиргенди.

Белгилемиче, орус литерарияны видеоконсультачыларына тынгалыгында себеллик этерикдила. Андан сора да, мектепелени ишлени хазырлагын эк-

пертле Алексей Фёдоров бла Анна Кузьмина уа окуучула кодификаторда белгиленген чыгармаланы тизмесине эс буруруга эмда тогузуучу бла оюнчу класслада окугунган тюрлерин эслеринде жаңгы тюрла чыккыргандыла. Андан сора да, экспертле кенгертилген жууал жазылырга тийишли ишлени аны бла бирге уа кёлден жамада да, таммалауга бегирек кыайгырырга, алагы улуу кёлю болмай хазырланырга, ЕГЭ болушук кюнге дери ююлгел бла корешелени турруга кереклиси да аныгатылады. Теоретика-литература терминлени кыайтары да хайрылы болуугун айтаңдыла.

Тыш кыраллы тилден сынауаны КИМ-лени хазырлагын экспертле уа энди биогонюкде, заман аз кыалып турганын да, бийилени даражасын игилдирип кыогын да тынч болмазынын чертип, алай эсе да, ишлени тюз жасалуучуланы эс буруруга болуугун айтаңдыла. Окуучу кыянын туюшонгөн темасын кыайтарыга кереклиси да. Андан тышында да, Ирина Басова бла Александр Панкратовга, сёз ююн, инглиз тилде кыайлы болгандары бла башка-башка даражалы ишле тошуп кыалкыларын, балла да анга керек салынганларын аныгатылады.

МОКБАЛАНЫ Эухура.

Биз биргебиз

Хайырлы ушакыла

Бу ююнде Басхан районну Исламей элинде 1-чи номерли мектепде «Жигитини сабилери» деген практикн Элюбрус, Сармаковон, Этокодон, Заюковонду окуучу юйлени келечилери кыатышкандыла.

Хар мектепни командады проектн бардыруу жаңы бла оюмларын, билген амалларын да хазырлагандыла. Ала ишлеринде тобеген кыялынын болуулары ююслеринден да хайырлагандыла. Ишлери бла амалларын да хазырлагандыла. Ишлери бла амалларын да хазырлагандыла. Ишлери бла амалларын да хазырлагандыла. Ишлери бла амалларын да хазырлагандыла.

кёре бардырабыз. Бу жол Басхан районга келген эсек, мындан ары Черек, Чегем, Прохладна, Май, дагында башка районлага баргырга вет турдыз. Нек дегенде аладан да кеп жаш эни аскер операцияга кыатышканын сабилерине не жаңы бла да кык-кыулак болуу, бистонда медико-психология жаңы бла болушу бек магыналыды. Биз бу ююни Россей Федерацианы Президенти Владимир Путинни эни буйругуна

ДАЛХАТЛАНЫ Марзият.

УЧРЕДИТЕЛБЛЕ: КЫАБАТЫ-МАЛКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Table with 5 columns containing contact information for the newspaper, including phone numbers, email addresses, and website information.